

ФЕНОМЕН «РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ» У ЗАРУБІЖНІЙ І ВІТЧИЗНЯНІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ

У статті аналізується поняття регіональної культури, його визначення та характеристика зарубіжними та вітчизняним науковцями, а також його вплив на розвиток національної культури.

Ключові слова: регіон, культура, регіональна культура, національна культура, історико-етнографічний регіон.

Актуальність проблеми. В сучасній незалежній Україні, як і у всьому світі, все більшого значення набувають проблеми подолання глобалізаційної кризи суспільства шляхом відродження національної культури та її традицій, розвитку культурної самосвідомості та ідентифікації кожної особистості, кожного громадянина держави. Оскільки постійно збільшується потік інформації, з'являються нові потреби для самореалізації особистості та нові питання щодо природи духовних і культурних цінностей, відбувається поворот наукової думки до вивчення національних, етнічних та регіональних особливостей культури. Важливим є те, що ні історичні дослідження становлення регіональних особливостей культури, ані дослідження регіонального спрямування в українській науковій думці ще не були об'єктом спеціального наукового вивчення. Для вчених постало важливе завдання дослідити та переосмислити співвідношення регіональних, національних та загальнонародських цінностей, передумови та процес створення окремих регіонів країни в культурологічному контексті, витоки та параметри регіональної самосвідомості, а також розробити на науковому рівні засади державного будівництва крізь призму регіонального фактора. Все це можливо тільки за умови визнання регіональної культури як самостійного та самодостатнього явища культурного простору, що потребує детального та кропіткого вивчення культурологами.

Метою даного дослідження є проаналізувати та продемонструвати важливість та доцільність вивчення регіональних культур для збереження загальнонаціональних цінностей та національної самосвідомості громадян держави. Для досягнення поставленої мети варто поставити наступні **завдання**: дослідити наукові досягнення вчених щодо даної проблеми, а також розглянути фактори, які формують регіон та власне регіональну культуру.

Ступінь дослідження проблеми. Феномен регіону та регіональної культури досліджували такі українські науковці, як Я.Верменич, Р.Кирчів, І.Курас, А.Пономарьов, М.Долішній та ін. Проблема формування регіону, регіональної самосвідомості та культури велику увагу приділяли й зарубіжні вчені, зокрема К.Зауер, Ф.Боас, М.Мід, Ю.Беспалова, І.Гіндер, М.Гомбоева, І.Мурзіна, А.Спірідонова та ін.

Виклад матеріалу. Сьогодні для України досить актуальними є питання регіонального спрямування, оскільки остаточне об'єднання українських земель з сучасними кордонами відбулося зовсім недавно, близько півстоліття тому. Розвиваючись у складі різних держав, український етнос зазнав значних асиміляційних впливів – російських, австрійських, угорських, румунських та інших. Сучасні українські регіони різняться один від одного не тільки господарською та соціальною структурою, але й суспільними настроями, що обумовлено відмінностями в природно-кліматичних умовах, історичних подіях, етнічному складі населення, культурі, релігії тощо. Дослідження регіональної специфіки дає можливість підкріпити конкретно-історичними фактами ідею багатомірності історичного процесу, виявити причини і наслідки існуючого розмаїття локальних культурних форм [5, с. 4-5, 10].

Для повноцінного розуміння поняття «регіональна культура» варто зупинитися на визначенні поняття «регіон» (лат. regio – «країна», «область»). Цей термін є одним з найбільш багатозначних та поширених термінів у сучасних наукових дослідженнях та в публіцистиці.

Дана полісемантичність цього поняття пояснюється тим, що місце регіону у багатоманітності просторових форм не підлягає чіткій дефініції. «Регіон – самоочевидна реальність, але лише в тому разі, коли йдеться про конкретний, окреслений певними межами ареал. Якщо говорити про регіон взагалі, то тут маємо справу не лише з об'єктом, але й із суб'єктом, який сам себе вибудовує і домислює», як вдало підкреслює український історик Я.Верменич [4, с. 201].

Можна погодитись з думкою російської вченої І.М. Бусигіної, яка, досліджуючи регіони Німеччини, стверджує, що регіони – не випадкові, вони майже всюди легко знаходять собі місце між національним, земельним і місцевим. Регіони існують не з причин певного політичного рішення, а «за власним рішенням, за власною згодою...». І.Бусигіна дотримується визначення поняття «регіон», яке прописане в «Хартії регіоналізму», що була прийнятою Європарламентом в 1988 р. Цей документ трактує регіон як гомогенний простір, при цьому гомогенність ґрунтується на таких критеріях, як: фізико-географічна спільнота; етнічне, мовне, культурне чи релігійне об'єднання населення певної території; спільне минуле; спільність господарських структур певної території. Важливо підкреслити, що не обов'язково всі критерії повинні бути присутні в кожному конкретному випадку, допустима і переважаюча роль одного чи двох критеріїв. Їх сукупність завжди утворює неповторне поєднання, особливий характер взаємодії людей і місця [3, с. 5].

Сьогодні проблема регіонів та власне регіональної культури досліджується в різноманітних аспектах, так зокрема в історико-культурному (історія заселення та освоєння регіону, тип культури, який сформувався на території даного регіону, тип особистості, який домінує та закріпився в свідомості суспільства), в географічному (опис природно-кліматичних умов та природних ресурсів, характерних для даної території), в демографічному (проблеми розселення населення, характеру і динаміки міграцій, розміщення трудових ресурсів тощо), в етнокультурному (розгляд культур окремих етносів, які проживають на даній території, їх системи цінностей, традиції, фольклор, обряди, релігійні вірування тощо, процеси міжкультурної комунікації), в соціологічному (діяльність певних соціальних груп), в політичному та економічному (адміністративно-територіальний поділ, статус території, система органів соціального правління, взаємовідносини різноманітних політичних партій та їх вплив на долю регіону, стан економіки тощо). На нашу думку, найповноціннішим буде дослідження регіональної культури тільки за умови умілого поєднання всіх вищезгаданих аспектів.

Поняття «регіональна культура» ввійшло в обіг у наукових колах досить недавно. Його поява пов'язана з методологічним переворотом, який розпочався в останній чверті ХХ століття в гуманітарних науках. В цей період відбулася переорієнтація в бік не часового, а просторового вивчення культури. Першим, хто звернув увагу саме на просторовий підхід, був американський вчений, голова Берклійської школи істориків-географів, К. Зауер, який став засновником школи «культурного ландшафту». У своїй праці «The Morphology of Landscape» він проголошує головним завданням географії – дослідження перетворення природного ландшафту у культурний та визначає культурний ландшафт як територію, яка відрізняється взаємозв'язком природи і культури. При цьому культура це активне начало у взаємодії з природним середовищем, природа – це посередник людської діяльності, а культурний ландшафт – результат їх контакту [20, Р. 296-315].

Радянський вчений В.С. Жекулін у своїй праці «Історична географія», аналізуючи процес становлення та розвитку поняття «культурний ландшафт», стверджує, що постановка даної проблеми в СРСР належить Ю.Г. Саушкіну, який навів таке трактування: культурний ландшафт – це такий ландшафт, в якому праця людини так змінила співвідношення предметів і явищ природи, що ландшафт набув нові, якісно інші особливості у порівнянні з минулим, природнім своїм станом. В.С. Жекулін підсумовуючи, стверджує, що властивості регіонів проявляються в особливостях зміни природи, розселення людей, географічних назвах, економічного життя, при цьому підкреслює, що мова і культура, які не є предметом дослідження історика-географа, тим не менш допомагають зрозуміти багато історичних процесів [8, с. 57, 219].

В російській культурній географії систематична розробка проблематики культурного ландшафту активно здійснювалася в 1990-ті та 2000-і роки, зокрема такими вченими як

Каганський В.Л. [9], Калущков В.Н. [11], Рагуліна М.В. [16], Туровський Р.Ф. [19] та ін. Саме в цей період формується понятійно-категоріальний апарат та система методів, складаються різноманітні підходи до даної проблематики, проводяться польові дослідження культурних ландшафтів.

Так, Калущков В.Н. стверджує, що культурно-ландшафтна проблематика необхідна для прикладних досліджень і наводить аргументи на користь цього твердження. По-перше, це сфера культурної та природної спадщини. По-друге, це сфера національної та регіональної культурної політики. В даному випадку актуальність культурно-ландшафтної тематики полягає в тому, що культурне розмаїття, поряд з природним різноманіттям, є важливим ресурсом для розвитку країни та її регіонів. По-третє, до досліджень регіональних і міських культурних ландшафтів великий інтерес проявляє сфера екологічного, етнокультурного та історико-культурного туризму. По-четверте, процеси регіоналізації і муніципалізації країни вимагають мобілізації внутрішніх культурних ресурсів в контексті формування регіонального та міського менталітету, нових міських ідентичностей, нових регіональних образів.

Серед очевидних достоїнств культурно-ландшафтного підходу, Калущков В.Н. виокремлює його міждисциплінарний характер, сильний евристичний потенціал і значні репрезентаційні можливості. Міждисциплінарний характер даного підходу дозволяє ставити та вирішувати багато дискусійних проблем сучасної науки, такі як співвідношення культурного і природного, регіонального і місцевого, зовнішнього і внутрішнього, етнічного та соціального, а також досліджувати взаємодію об'єкта і середовища, території та простору. [10, с. 74-75].

Геокультурний підхід у дослідженні регіону орієнтований на дослідження системотворчих зв'язків, що характеризують відносини культури і національного простору, локальних культурних форм. Прихильницею даного підходу є українська вчена Я. Верменич, яка підкреслює здатність геокультурних методів пояснити вплив просторових характеристик регіонів на процеси етно- і соціогенезу, зв'язок між середовищем і духовністю людини, обумовленість процесів національної самосвідомості тими чи іншими регіональними особливостями. Факт входження у XVI-XX ст. західних і східних регіонів української держави до різних геокультурних спільнот – європейської (поліцентричної) і російської (тотальної), – зазначає вона, – наклало помітний відбиток на світогляд, спосіб життя, ціннісні орієнтації населення різних регіонів України [5, с. 36-38].

Великий внесок у розвиток регіональної науки, а саме політики, зробив український історик, академік НАН України, Іван Федорович Курас, котрий стверджував, що питання регіональної ситуації в Україні має безліч проблем, які були спричинені тривалою історичною бездержавністю та входженням її частин до різних країн. Він констатує факт існування економічних, культурних та психологічних відмінностей між різними регіонами України і наводить поширену думку зарубіжних українознавців, які твердять про наявність «двох України»: однієї – проросійської, іншої – української. Не погоджуючись з даним твердженням, І.Ф. Курас, не заперечує існування регіонів на теренах України «зі своїми специфічними інтересами, настроями, історичними особливостями», зокрема він виокремлює п'ять регіонів: Центральний, Індустріальний, Донбас, Південний, Західний [13, с. 203-204].

Ще одним прихильником регіональної політики, як засобу збалансованості розвитку країни в цілому і всіх її регіонів, є український вчений Долішній М.І., який зазначає, що регіональна політика повинна спрямовуватися на усунення тих перешкод, які були створені між регіонами протягом минулих століть. Принциповою засадою механізму її реалізації є «забезпечення соборності українського простору, сприяння соціальній гомогенності національної території, втілення в життя національної ідеї через наповнення її економічним, соціальним та інноваційним змістом... Триєдність чинників минулого, сучасного і майбутнього у механізмі реалізації регіональної політики має стати її стрижнем, який об'єднає всі форми, засоби, заходи підвищення ролі регіонів у зміцненні національної, економічної, соціальної, культурної та техніко-інноваційної систем» [17, с. 6]. Особливе місце тут займає регіональна культура, котра на перший погляд не значна, проте саме у процесі українського державотворення та у процесі зміцнення національної ідеї може стати фундаментальною.

Певний час в наукових колах був поширений аналіз регіональних систем, пов'язаний з дослідженням етнокультурних відмінностей. Розглядаючи проблеми етнічної картини світу особливої уваги набувають етнопсихологія та антропологія.

Зв'язок етносу з географічним середовищем відображається у працях російських вчених А.М. Асаула та М.А. Джамана. Можна погодитися з їхньою думкою про те, що етноси є елементами системних єдностей, які містять в собі, поряд з людьми, доместикати, ландшафти, копалини, взаємовідносини з сусідами, певну динаміку соціального розвитку, а також сукупність елементів мовної, матеріальної і духовної культури. Цікавою є гіпотеза, що люди володіють «відчуттям території», яке обумовлене природними факторами. Наприклад, мешканцям Західної Європи приписується «відчуття об'єднаної Європи», євреям – «відчуття землі обетованої», американцям – «глобальне мислення і відчуття громадян світу» і т.д. Таким чином, стає очевидним, що взаємозв'язок людських спільнот з природним середовищем здійснюється завдяки активній господарській діяльності, враховуючи культурно-історичні особливості етносів. В результаті протягом всього періоду етногенезу в культурі етносів відбувається взаємодія нового і старого, тобто сукупність інновації і традицій, що і є необхідною умовою прогресивного розвитку людства [1, с. 20-24].

Український історик А. Пономарьов теж вбачав вплив природно-географічних умов на «етніку, зокрема на традиційно-побутову культуру, етнічний характер, ментальність, заняття людей, обумовлюючи таким чином додаткову систему своєрідної локальності культури». Досліджуючи складну систему історико-етнографічних та етнокультурних регіональних одиниць на території України, вчений стверджував, що «одні з них повторювали кордони літописних східнослов'янських племен, інші – союзів племен, треті – земель, четверті – кордони колонізованих сусідніми країнами районів, п'яті – межі новоосвоєних українським населенням земель». Відтак він пропонує усе розмаїття територіальної етнічності населення України подавати у вигляді такої системи різнорівневих етнотериторіальних одиниць: 1. Природно-історичні області; 2. Історично-етнографічні регіони; 3. Історичні зони; 4. Етнографічні райони [15, с. 83-85].

Особливу увагу А.Пономарьов приділяє природно-історичним областям та історично-етнографічним регіонам. Природно-історична область – найбільш усталена одиниця, оскільки фундаментальним ядром у ній є географічне середовище. Саме воно вплинуло на формування спільних рис у заняттях і культурі кількох етноплемінних земель. А історично-етнографічні регіони окреслюють зональний тип регіональної культури, яку він вважав «уособленням загально етнічних цінностей, віддзеркаленням справді національного духу» [15, с. 85-87, 124].

Особливий аспект дослідження регіонів, та регіональної культури зокрема, пов'язаний з дослідженням фольклору українського населення. Це питання найширше розроблене українським професором Романом Кирчівим. Перш за все, він наголошує на необхідності врахування діалектичної взаємозалежності регіональної та загальнонаціональної традиції, що детермінована спільністю головних етновизначальних складових народної традиції, таких як мова, етноісторична самосвідомість, менталітет її носіїв. Саме цією діалектикою «зумовлюється життєздатність регіональної локальної культурної традиції і сама можливість визначення її як певного етнотериторіального феномена, складової цілісного організму традиційної культури етносу» [12, с. 12-13].

Щодо дослідження регіональної фольклорної культури, то Роман Кирчів підкреслює важливість міждисциплінарного підходу, стверджуючи, що «саме через докладне дослідження контексту регіональної і просторово ширшої фольклорної традиції з використанням даних з предметної сфери інших наукових дисциплін – етнографії, історії, лінгвістики, етномузикології, етногеографії, мистецтвознавства можна дійти до розкриття багатьох цікавих загадок народознавства: локалізації, кращої, ніж деінде збереженості, вираженості певних жанрів, сюжетних і тематичних циклів, архаїчних пережитків тих чи інших видів традиційної культури тощо» [12, с. 14].

Таким чином, залишається важливим вивчення регіональної культури, залучаючи краєзнавчі дослідження, акцентуючи увагу на культурних традиціях окремих народів чи груп населення,

на історії окремих артефактів, на біографії окремих діячів регіональної історії. При всій важливості даного підходу необхідним є створення теорії регіональної культури, дослідження генезису, структури, функціонування, логіки розвитку регіональної культури, що дає повну картину про закономірності існування та розвитку даного феномена всередині культури України, а також використання цієї теорії під час аналізу конкретних регіональних культур. Таким чином, з'являється досить новий напрям культурологічних досліджень – регіональна культурологія, яка включає в себе вивчення регіону як єдність, що продукує особливий тип національної культури, як форми буття національної культури, що є необхідною умовою існування локального соціуму і слугує основою для самоідентифікації його мешканців.

Так, на теренах української науки регіональна культурологія не набула великого масштабу, а в російській науці вона досить успішно розвивається, зокрема такими вченими, як І.Я. Мурзіна [14], М.І. Гомбоева [7], І.А. Гіндер [6], Ю.М. Беспалова [2], А.В. Спірідонова [18] та ін. Так, І.Я. Мурзіна запропонувала використовувати термін «регіональна культура», який відображає різноманітність культур для опису територій, що знаходяться в межах однієї держави. Вона розглядає регіональну культуру як складову частину єдиної культури держави, інваріант національної культури. При цьому регіональна культура формується та розвивається без відриву від «материнської» культури держави [14].

Поява нового поняття «регіональна культура» та факт його недостатнього вивчення породжує спроби науковців дати визначення даного феномену. Наприклад, Ю.М. Беспалова визначила дане поняття як особливий світ, який, з одного боку, замкнений, відокремлений, сконцентрований на збереженні власних традицій, якому властивий імунітет до інновацій, а з іншого боку, відкритий до діалогу з іншими культурами та до постійного приросту ціннісного багатства [2]. Так, Спірідонова А.В., опираючись на праці Мурзіної І.Я., стверджує, що регіональна культура – це прояв загальнонаціональної культури та одночасно самостійне явище, яке володіє власними закономірностями розвитку та логікою історичного існування та яке визначається локальністю, тобто відношенням до умовно виокремленого геокультурного ареалу [18, с. 63].

Вивчаючи феномен регіональної культури Мурзіна І.Я. вказує на те, що існує складність його аналізу – сам предмет дослідження не достатньо визначений. Існує два поняття «культура регіону» та «регіональна культура». Під культурою регіону слід розуміти географічно закріплену культуру, яка транслює основні цінності національної культури, що відрізняється тільки особливостями побуту та характером повсякденності. Регіональна культура – це варіант загальнонаціональної культури і одночасно самостійне явище, яке володіє власними закономірностями розвитку і логікою історичного існування. Вона відрізняється наявністю власних функцій, продукує особливу систему соціальних зв'язків і власний тип особистості, здатність впливати на загальнонаціональну культуру в цілому [14, с. 11].

Регіональна культура генетично пов'язана з національною культурою, співвідношення національної культури та її регіонального варіанту може розглядатися як зв'язок загального та особливого. Цей зв'язок носить діалектичний характер: у різних ситуаціях, на різних етапах їх взаємодія проявляється по-особливому: то визначальним стає загальнонаціональна, то регіональна культура [14, с. 11]. Важливість цієї діалектики відмічає й український фольклорист Роман Кирчів, наголошуючи на тому, що власне цим поєднанням загального з особливим зумовлюється життєздатність регіональної локальної культури, визначення її як складової цілісного організму культури етносу [12, с. 12-13]. Регіональна культура – це прояв типового, як прояв загальнонаціональної культури й одночасно специфічного як самостійне явище, якому властиві власні закономірності розвитку та власна логіка історичного розвитку. Таким чином, національна культура – більша дефініція, яка містить регіональні та етнічні культури. Регіональна культура є адаптивним механізмом, який забезпечує несуперечливість загальнонаціонального та етнічного. Вона характеризується багатопокілінною сукупністю людей, які володіють стабільними особливостями культурних рис і усвідомленням своєї відмінності від всіх інших подібних утворень.

Висновки. Зважаючи на досить молодий вік української державної цілісності та на неоднакові історичні події в різних регіонах України, саме вивчення регіональних особливостей дає можливість виявити причини і наслідки існуючого розмаїття локальних культурних форм, витоки та параметри регіональної самосвідомості, а також розробити на науковому рівні засади якісного державного будівництва крізь призму регіонального фактора.

Регіональна культура тісно пов'язана з національною, вони одночасно взаємовпливають одне на одного і зберігають власні особливості. Вона набуває завершеного образу, стає відправною точкою для вивчення культури держави, дозволяє актуалізувати раніше недосліджені культурні явища й елементи. Регіональна культура в сучасному світі розглядається як джерело творчої енергії людей. Культурологічний напрям вивчення регіону дає змогу зрозуміти власну унікальність і одночасну приналежність до культурного простору всієї країни, віднайти специфіку типу особистості та форм духовного освоєння світу, що тут сформувалися. Кропітке дослідження регіональної культурної ситуації набуває особливого значення, тому що саме тут переосмислюються духовні цінності та відновлюються культурні традиції, що стають основою для культурної ідентичності населення і самореалізації особистості. А це, у свою чергу, допоможе правильно направити реформну політику держави, яка сприятиме її розвитку на новому якісному рівні, оскільки неможлива єдність і велич держави без вивчення всього культурного простору країни.

Література

1. Асаул А.Н. Этногеографические факторы глобализации и регионализации мира / А.Н. Асаул – СПб.: АНО «ИПЭВ», 2010. – 304 с.
2. Беспалова, Ю.М. Региональная культура в социокультурном пространстве России / Ю.М. Беспалова // Словцовские чтения: тезисы докладов, сообщений науч.-практ. конф. / под ред. Н.В. Яблонского. – Тюмень: Изд-во ТГУ, 1999. – С. 237.
3. Бусыгина И.М. Регионы Германии. / И.М. Бусыгина. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 1999. – 351 с.
4. Верменич Я. Локальна історія як науковий напрям: традиції й інновації. – К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – 284 с.
5. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. / Я. Верменич. – К.: Інститут історії України НАН України, 2003. – 516 с.
6. Гиндер И.А. Региональная культура: к определению понятия. / И.А. Гиндер // Макарьевские чтения: материалы девятой международной конференции (21-23 ноября 2010 года). / Отв. ред. В.Г. Бабин. – Горно-Алтайск: Изд-во РИО ГАГУ, 2011. – С. 364-369.
7. Гомбоева М. И. Региональная культура: сущность, морфология и специфика бытования / М.И. Гомбоева, А. В. Спиридонова // Вестник Бурятского государственного университета. – 2007. – Вып. 11. – С. 255-259.
8. Жекулин В.С. Историческая география: предмет и методы. / В.С. Жекулин. – Л.: Наука, 1982. – 224 с.
9. Каганский В.Л. Культурный ландшафт и советское обитаемое пространство: сборник статей. – М.: НЛО, 2001. – 576 с.
10. Калуцков В.Н. Географические подходы к созданию историко-культурных образов. / В.Н. Калуцков // Культура и пространство: историко-культурные бренды и образы территорий, регионов и мест / под ред. В.К. Мальковой, акад. В.А. Тишкова. – Ростов н/Д: Изд-во ЮНЦ РАН, 2012. – С. 63-82.
11. Калуцков В.Н. Ландшафт в культурной географии. / В.Н. Калуцков – М.: Новый хронограф, 2008. – 320 с.
12. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України. Нариси й статті. / Р. Кирчів. – Львів, 2002. – 349 с.
13. Курас І.Ф. Етнополітологія. Перші кроки становлення. / І.Ф. Курас. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
14. Мурзина И.Я. Феномен региональной культуры: бытие и самосознание: автореф. дис. ... д-ра культурологии. / И.Я. Мурзина – Екатеринбург, 2003. – 47 с.
15. Пономарьов А.П. Етнічність та етнічна історія України: Курс лекцій. / А.П. Пономарьов. – К.: Либідь, 1996. – 272 с.
16. Рагулина М.В. Культурная география: теория, методы, региональный синтез. / М.В. Рагулина – Иркутск: Изд-во Ин-та географии СО РАН, 2004. – 171 с.
17. Регіональна політика та механізми її реалізації / За ред. М.І. Долішнього. – К.: Наукова думка, 2003. – 503 с.
18. Спиридонова А.В. Региональная культура: диалектика локального и универсального (на материале Восточного Забайкалья) // А.В. Спиридонова: автореф. ... к-та культурологи. – Чита, 2007. – 25 с.
19. Туровский Р.Ф. Культурные ландшафты России. / Р.Ф. Туровский – М.: Институт Наследия, 1998. – 210 с.
20. Sauer K.O. The morphology of landscape. University California Publ.: Geography. 1925. No 2. P. 19–53; Reprinted in: Human geography. An essential anthology. Blackwell publishing. UK. Oxford. 1996.

Kateryna Hnydka

The phenomena of “regional culture” in foreign and Ukrainian historiography

In the article it is analyzed the concept of regional culture, its definition and characteristics by foreign and Ukrainian scholars, and also its influence on the development of national culture.

Keywords: region, culture, regional culture, national culture, historically ethnographic region.

Екатерина Гнидка

Феномен «региональной культуры в зарубежной и отечественной историографии

В статье анализируется понятие региональной культуры, его определение и характеристика зарубежными и отечественными учеными, а также его влияние на развитие национальной культуры.

Ключевые слова: регион, культура, региональная культура, национальная культура, историко-этнографический регион.